

**FORENINGEN RETTEN TIL EN VERDIG DØD
ÅRSBERETNING FOR PERIODEN 1.1.2019 - 31.12.2019**

Styret:

Olav Weyergang-Nielsen	Styreleder
Ole Peder Kjeldstadli	Styremedlem
Jørgen Hammer Skogan	Styremedlem
Ragnhild Bugge	Styremedlem
Anne Drag	Styremedlem
Tove Steinbo	Varamedlem
Guro Erikstein	Varamedlem

Valgkomité:

Tom Hedalen
Baard Thalberg
Christian Grorud

Revisor:

Bård Standal

Organisasjonssekretær:

Sekretariatsarbeidet har i hele perioden blitt ivaretatt av Orgservice AS.

STYRETS ARBEID

Styret har samarbeidet godt, og har behandlet en rekke saker under styremøtene. Styremøtene har funnet sted på kontoret i Thomles gate 4 i Oslo.

Møtevirksomhet: Styret har gjennomført 5 styremøter i 2019, et åpent medlemsmøte i samarbeid med Lokalforeningen Øst-Norge 2. april og Verdighetskonferansen 2. november.

Godtgjørelse styreleder: kr. 45.000,-

Kontor & Administrasjon:

Foreningen har vært etablert i kontorlokalene til Orgservice AS i Thomles gate 4. Foreningen forlenget sin avtale med Orgservice. Orgservice har syv faste ansatte, og leverer tjenester til en rekke ulike frivillige foreninger. De ansatte på kontoret bistår RVD med en rekke oppgaver, først og fremst sekretærfunksjon for styret, men også posthåndtering, sentralbord, medlemsregister, økonomi og regnskapsrapporter, oppdatering av nettside, sosiale media og rådgivning. Åpningstid på kontoret, med sentralbord og kontortid er mandag-fredag kl. 09.00-15.00.

Carita Teien fungerer som fast organisasjonsrådgiver for RVD.

Medlemsmassen:

Foreningen har hatt en jevn medlemsmasse uten tilstrømning av nye medlemmer. Det reelle tilfanget av medlemmer kompenserer så vidt for de medlemmer som melder seg ut eller dør i løpet av året. Det tallet er ikke ubetydelig, med tanke på en svært voksen medlemsmasse. Foreningen avvirket i 2013 muligheten for livstidsmedlemskap. Det ble i 2018 gjort en større innsats for å overtale livstidsmedlemmene til å konvertere til årsmedlemmer. Innsatsen resulterte i ca. 100 flere årsmedlemmer.

I januar 2018 ble det gjort en større «vask» av medlemslistene. Denne vasken ført til en betydelig nedgang i medlemstall, men det var i stor grad livstidsmedlemsantallet som ble redusert.

Pr. 31.12.2016 hadde foreningen 3272 medlemmer.

Pr. 31.12.2017 hadde foreningen 3319 medlemmer.

Pr. 31.12.2018 hadde foreningen 2685 medlemmer derav 1372 årsmedlemmer.

Pr. 31.12.2019 hadde foreningen 2540 medlemmer derav 1383 årsmedlemmer.

Økonomi:

Foreningens økonomi har i flere år vært sårbar. Den baserer seg i stor grad på kontingentinntekter og gaver fra medlemmene. Det søkes i tillegg om noen få prosjektmidler til konkrete aktiviteter som f.eks. Verdighetskonferansen.

2019 var derimot et unntaksår for foreningen. En større testamentarisk gave har gitt et godt bidrag til å sikre videre drift i de nærmeste årene. I tillegg fikk foreningen bred økonomisk støtte til Verdighetskonferansen. Foreningen gikk ut av 2019 med et overskudd på kr 608.399,-. Det er også positivt at selv uten den testamentariske gaven ville foreningen hatt et driftsmessig overskudd. Dette reflekterer styrets harde arbeid for å holde utgifter nede.

Styret vil fortsette å ha fokus på arbeid med økning av inntekter, effektivisering og kostnadsreduksjoner. Vi har fortsatt bare e-postadresse til snaut halvparten av medlemmene, noe som medfører at det i stor grad fortsatt må benyttes ordinær post med de ekstra portokostnader det medfører.

Lokalforening Øst-Norge ble etablert i 2014, og ble registrert i Frivillighetsregisteret for å få egne inntekter gjennom Norsk Tippings Grasrot-ordning. Lokalforeningen kan gjennom sine inntekter dermed gi bidrag til noen av hovedforeningens arrangementer.

Det aller viktigste tiltaket for fornyet økonomisk vekst er å øke antall medlemmer betydelig, oppfordre livstidsmedlemmer til å konvertere til årsmedlemskap samt oppfordre alle medlemmer til å verve nye medlemmer.

Utadrettet virksomhet:

1. Foreningens Facebook-side har svært høy aktivitet, og hadde ved utgangen av 2019 opp mot 11 046 følgere eller «likes». Mange leser og liker det som publiseres her, og takket være stor aktivitet særlig fra styremedlem Ole Peder Kjeldstadli, legges det ut nye artikler og bilder i høyt tempo. Flertallet av innleggene skaper høyt engasjement med kommentarer og likes.
2. Foreningens nettside www.livstestament.org ble etablert i 2006, og er godt besøkt. Det er en direkte link mellom foreningens Facebook-side og nettsiden, noe som gir den hyppigere besøk. Foreningen arbeider kontinuerlig for å sikre at informasjonen på nettsiden er utfyllende og oppdatert.
3. Styrets leder Olav Weyergang-Nielsen og styremedlemmer Ole Peder Kjeldstadli, Ragnhild Bugge, Anne Drag, Jørgen Hammer Skogan og Tove Steinbo har representert foreningen gjennom foredrag, diskusjoner og debatter bl.a. for en rekke politiske ungdomspartier, og bidratt med artikler og kronikker i Aftenposten, Dagbladet, og flere regionale aviser.
4. Foreningen har fortsatt sitt abonnement hos Retriever. Retriever er et selskap som overvåker mesteparten av norske medier både på papir og nett. Dette gjør oss i stand til å følge med på hva som skrives om oss og det vi arbeider med, og gjør det mulig å svare og delta i dødshjelpdebatten. De saker som foreningen arbeider med er blitt omtalt og debattert i svært mange medier gjennom året og det er henvist til foreningens navn i flere hundre avisartikler eller innslag på nettsider. Den informasjonen som foreningen mottar via Retriever er tilgjengelig for de medlemmer som ønsker det. Medlemmer som ønsker en slik tjeneste kan ta kontakt med sekretariatet, så vil de bli ført inn på listen.
5. Foreningen har vært godt synlig de siste årene, og selv om det er langt frem til gjennombrudd for foreningens arbeid, så skjer det ting rundt oss som gir grunn til optimisme. På verdensbasis har 2 nye stater i USA fått sin dødshjelpslov, og det er sterk debatt i flere nye stater. Erfaringen fra de stater som praktiserer assistert selvbestemt livsavslutning er gode. Også i Australia har to delstater fått sitt lovverk på plass, og i New Zealand vedtok parlamentet like før årsskiftet en lov som legaliserer dødshjelp. Denne loven skal ut til folkeavstemning før den blir gyldig. Folkeavstemningen er satt til september 2020, og det ventes overveldende flertall for loven.
6. Politisk har 2019 vært preget av kommunevalg, støy rundt abort, og KrF har opptatt en stor del av nyhetsbildet. FrP er det eneste partiet som støtter selvbestemt livsavslutning i prinsippprogrammet, men de har valgt å legge det til side i arbeidsprogrammet for inneværende stortingsperiode.
I flere av ungdomspartiene er det nå en større vilje til å gå inn i debatten. Fra tidligere har FrPU og Unge Venstre vedtatt støtte til legalisering av dødshjelp, og sist sommer sa Unge Høyre ja på sitt landsmøte og Grønn Ungdom har sagt ja til utredning. Vi er kjent med at et flertall av fylkeslagene i AUF har gitt sin tilslutning, selv om de ble forhindret i å stemme over dette på siste landsmøte.

7. Foreningen besluttet i 2017 å støtte bokprosjektet til filosof Ole Martin Moen og Aksel Braanen Sterri, «Aktiv dødshjelp - etikk ved livets slutt». Boken skulle utgis i 2017 men ble forsinket pga utvidelse av innholdet. Boken kom ut våren 2019 og er blitt et godt og viktig bidrag i debatten.

Spesielle saker/hendelser:

1. Mediafokus

I starten av 2019 så vi en rekke større hendelser som bidro til mye mediadekning. Det startet med historien til Inger Staff-Poulson som skrev om eget forsøk på å avslutte livet pga en kreftsykdom. Historien hennes skapte enorm medie-blest og førte til mange nye innmeldinger i foreningen. Takket være enorm innsats fra styremedlemmene, med Ole Peder Kjeldstadli i spissen, ble debatten i media holdt varm frem til godt utpå våren.

2. Medlemsmøte på Litteraturhuset

Ifm årsmøte 2. april ble det også avholdt et åpent medlemsmøte. Møtet var godt besøkt med over 50 interesserte. Teolog Knut Ruyter holdt et interessant foredrag som i stor grad var basert på egen erfaring, med tittelen «Å skifte mening. Erfaringer og grunner for å tillate eutanasi».

3. Verdighetskonferansen 2019

I 2019 ble det besluttet å flytte konferansen til høsten slik at den ble skilt fra årsmøtet, og sammenfalt med verdensdagen for retten til en verdig død. Nærmere 120 mennesker fylte salen på Scandic hotell på St. Olavs plass. Samfunnsdebattant Ingeborg Senneset innledet med et engasjerende foredrag om egne refleksjoner rundt dødshjelp fra en vanskelig periode i hennes liv; psykolog Anna Kirah delte sin egen historie fra da hennes mor fikk hjelp til å avslutte livet i Oregon; og etiker Lieke van der Scheer, fra en av kontrollkomiteene i Nederland, delte erfaringene og refleksjonene derfra. Konferansen ble avsluttet med en samtale mellom Edvin Schei (professor i allmenntilleggsmedisin), og Morten Magelssen (førsteamanuensis ved senter for medisinsk etikk).

Under konferansen ble Christian Sandsdalenprisen delt ut. I 2019 gikk prisen til lege Andreas Wahl Blomquist for sin innsats med å sette fokus på temaet. Advokat Frode Sulland innledet utdelingen med interessant historikk rundt Christian Sandsdalen, hans hjelp for å avslutte livet til Bodil Bjerkman og den påfølgende rettssaken mot ham.

4. Utredning

Ved flere anledninger har foreningen tatt til orde for å få en bred utredning av spørsmålet om legalisering av dødshjelp i Norge. Våren 2019 var spørsmålet på nytt aktivt drøftet i foreningen og i styret, men foreningen har ikke selv hatt tilstrekkelig tyngde og ressurser til å komme igjennom med saken. Det var derfor svært gledelig at Human-Etisk forbund, på initiativ fra HEF Oslo Fylkesstyret ved leder Anne Drag, styremedlem i foreningen, vedtok på sitt Landsmøte sist sommer å arbeide for en slik utredning i Norge.

Ditt valg

Retten til en verdig død

5. NOU 2017:16 På liv og død

I 2017 ble det på oppdrag av Helse og omsorgsdepartementet laget en utredning om palliasjon til alvorlig syke og døende, «På liv og død». Et av kapitlene omhandler «Balansen mellom helsepersonells inngrepsplikt og pasientenes selvbestemmelsesrett». Kapitlet drøfter bl.a. forholdet til helsepersonells respekt for Livstestamentets, dets legale verdi, utbredelse, registrering m.m. Foreningen ga i august 2018 en høringsuttalelse til departementet om saken. 29. mars 2019 fikk foreningen et møte med statsråd Åse Michaelsen der vi fikk ytterligere anledning til å utdype våre synspunkter. Det er sagt at det skal lages en Stortingsmelding basert på utredningen og høringsinnspillene, men så langt har det ikke kommet noe.

6. Nordisk samarbeid

Debatten om dødshjelp er på mange måter svært lik i de nordiske landene, selv om den juridiske situasjonen er litt forskjellig. Bl.a. er det ikke forbudt å bistå noen til å ta sitt eget liv i Sverige, men rett medisin er nærmest umulig å få tak i, og dersom en helsearbeider bistår vil vedkommende miste sin lisens.

For å styrke kommunikasjonen mellom foreningene i de nordiske landene tok vår svenske søsterorganisasjon initiativ til et nordisk møte. 11-12. oktober møtte styreleder Olav Weyergang-Nielsen og styremedlem Jørgen Hammer Skogan representanter for foreningene i de andre nordiske landene i Stockholm. 2 fra Island, 2 fra Finland, 1 fra Danmark og 6 fra Sverige. I Danmark har foreningsaktiviteten ligget nede i lengre tid, men det gjøres nå mye for å få en forening opp og stå. Foreningen på Island har bare fungert i et par år, men har allerede fått god oppslutning. Finland har et system med at dersom det er stor nok oppslutning kan det reises et folkeinitiativ for lovendring. Et slikt initiativ er nå kommet når det gjelder legalisering av dødshjelp, og det er ventet at parlamentet vil behandle saken i løpet av året. Det er enighet mellom de nordiske foreningene å fortsette samarbeidet.

7. Ditt valg - nyhetsbulletin

På høsten 2019 ga foreningen ut andre utgave av medlemsbladet Ditt valg. Bladet ble distribuert pr e-post til de medlemmene som har registrert denne, og på papir til de uten. I bladet ble det gjort en grundig redegjørelse for hva som hadde skjedd i media i løpet av året.

Oslo 23. mars 2020

Olav Weyergang-Nielsen (s)

Ole Peder Kjeldstadli (s)

Anne Drag (s)

Ragnhild Bugge (s)

Jørgen Hammer Skogan (s)

Foreningen Retten til en verdig død

Thomles gate 4, 0270 Oslo
Mandag - fredag kl. 09:00-15:00

(+47) 991 26 980
post@livstestament.org
www.livstestament.org